

DEN NORSKE
JORDMORFORENING

Den norske jordmorforening
Tollbugata 35, 0157 Oslo

TELEFON 21 02 33 72
FAKS 21 02 33 77
E-POST dnj@jordmorforeningen.no
NETT www.jordmorforeningen.no

The Norwegian Association of Midwives
Tollbugata 35, N-0157 Oslo, Norway

PHONE +47 21 02 33 72
FAX +47 21 02 33 77
E-MAIL dnj@jordmorforeningen.no
WEB www.jordmorforeningen.no

Til

Helse og omsorgsdepartementet

Dato: 1509.2014

Hørings svar fra Den norske jordmorforening- forslag til ny akuttmedisinforskrift og forslag til endringer i forskrift om pasientjournal

Den norske jordmorforening har fokusert på følgende punkter som berører jordmors fagområde i høringen:

- Vaktberedskap og følgetjeneste for gravide
- Lydlogg av vakttelefon på fødeinstitusjoner

Vaktberedskap og følgetjeneste

I Kap 4, pk 4.1.1. Om formål, virkeområde og definisjonsbestemmelsene har departementet vurdert at også akutte psykiske lidelser, rusproblemer og akutte tilstander etter vold og overgrep må omfattes av skade – og sykdomsbegrepet i definisjonen av akuttmedisin.

Den norske jordmorforening mener at vurdering av gravide i fødsel, følge av jordmor til fødested hvis behov og jordmorhjelp ved uplanlagt hjemmefødsel bør omfattes av definisjonen av akuttmedisin.

Forslag til nytt punkt: 4.2.4 Jordmorberedskap

Ansvar for følgetjenesten og nødvendig beredskap for gravide og fødende ble overført fra kommunene til de regionale helseforetakene 1. januar 2010, og det er laget mange samarbeidsavtaler mellom helseforetak og aktuelle kommuner.

Helseforetakene skal sørge for å inngå avtaler med aktuelle kommuner om en helkontinuerlig jordmorberedskap/følgetjeneste 24/7, 365 dager i året for gravide og fødende med lang reisevei til fødestedet. Når beredskap ikke kan løses med lokal jordmor i kommunen, skal kommunen og helseforetaket sammen sørge for alternative løsninger. Dette kan for eksempel være avtalefestet interkommunalt samarbeid, eller i samarbeid med fødeavdelingene.

Kommunen/helseforetaket skal sørge for at den gravide til enhver tid vet hvordan hun kan kontakte jordmor i beredskap. Vurdering av om kvinnen er i fødsel og evt. må følges til fødeavdeling skal gjøres av kvalifisert jordmor eller lege. Helseforetaket har ansvar for at jordmor etter gjeldende retningslinjer følger den fødende i ambulanse til fødeavdelingen, og at jordmor har kompetanse til å forløse under transport eller i hjemmet når det er behov for dette.

Andre akutte tilstander som også bør inngå i beredskapen (utenom kontortid) og dekkes av samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak, er følgende:

- Vurdering av premature rier
- Vurdering ved vannavgang
- Vurdering av akutte tilstander
- Vurdering ved "lite liv"

Vurderingene skal gjøres av kvalifisert jordmor eller lege.

Krav til kompetanse:

Der slike tjenester utføres av kommunejordmor, er det viktig å sørge nødvendig oppdatering / trening i fødselshjelp og håndtering av akutte situasjoner i den forbindelse. Dette kan sikres gjennom f.eks deltakelse på Kvinneklinikkens / Fødeavdelingene "akuttdager".

Kap 4.3.1. De regionale helseforetakenes ansvar for ambulansetjenesten.

Særlig om følgetjeneste for gravide.

Under dette avsnittet står det følgende: *”Det foreslås derfor en bestemmelse i høringsnotatet som presiserer de regionale helseforetakenes ansvar for beredskap for nødvendig følgetjeneste for gravide. Presiseringen skal sikre at organiseringen av ambulansetjenesten i helseregionen ses i sammenheng med organiseringen av fødselsomsorgen, jordmortjenesten i kommunen og følgetjenesten.”*

Den norske jordmorforening kan ikke se at dette er presisert noe sted i det foreliggende høringsnotatet.

Forslag til presisering:

St. meld. nr 12 (2008 – 2009), legger til grunn en rett til følgetjeneste med veiledende grense på halvannen times reisevei til fødestedet. Grensen på 1 1/2 timers reisevei skal baseres på reell reisetid og er avhengig av reiseavstand, kommunikasjonsforhold, vær og føreforhold, hvor langt fødselen er kommet med mer.

Følgetjeneste

Følgetjeneste er transport med ambulanse - bil/båt/fly/helikopter med følge av jordmor eller lege. Bruk av følgetjenesten må avgjøres ut fra en individuell vurdering. Den fødende følges til fødeavdelingen med kvalifisert følgetjeneste dersom jordmor og/eller lege har vurdert at følge er nødvendig på grunn av klinisk status i samsvar med gjeldende retningslinjer og jordmor og/eller lege har hatt dialog med fødeenhet.

Kap 4.4.2.2. Nærmere om kommunens ansvar for legevaktsentral – vurdering og forslag

Under samordning med andre aktører savner den norske jordmorforening en presisering av at samarbeidet med de regionale helseforetak må inkludere både LV-sentral og kommunal legevaktordning, *samt jordmorberedskap og følgetjeneste der dette er opprettet.*

Forslag til endringer i forskriftstekst:

§2 Virkeområde

Forskriften regulerer kommunenes og de regionale helseforetakenes akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus, som omfatter kommunal legevaktordning, *jordmorberedskap*, ambulansetjeneste, *følgetjeneste for gravide og fødende* og medisinsk nødmeldetjeneste.

§ 3 Definisjoner

Tillegg under bokstav b): Med akuttmedisin menes i denne forskriften også vurdering av gravide i fødsel, følge av jordmor til fødested hvis behov og jordmorhjelp ved uplanlagt hjemmefødsel.

Forslag til nytt punkt e)

Med jordmorberedskap menes i denne forskriften jordmor i døgkontinuerlig beredskapsvakt i de kommuner hvor gravide og fødende har lang reisevei til fødested. Beredskapen omfatter nødvendig vurdering av gravide i fødsel eller andre akutte tilstander i samband med graviditet eller fødsel.

§ 8 Kompetansekrav til annet helsepersonell

Tillegg: Der jordmorberedskap utføres av kommunejordmor eller privatpraktiserende jordmor, er det viktig å sørge for nødvendig oppdatering / trening i fødselshjelp og håndtering av akutte situasjoner i den forbindelse. Dette kan sikres gjennom f.eks deltakelse på Kvinneklinikkens / Fødeavdelingens ”akuttdager”.

§10 De regionale helseforetakenes ansvar for ambulansetjenesten

Forlag til tillegg under bokstav f) å ha beredskap for nødvendig følgetjeneste for gravide til fødestedet *og jordmorbistand ved uplanlagt hjemmefødsel*.

Lydlogg av vakttelefon ved fødeinstitusjoner

Kap 5 Lydopptak, 5.3. Vurderinger og forslag

Når en gravid kvinne er i fødsel, skjer vanligvis den første kontakten med fødestedet over telefon. Telefonen ved fødestedet har døgnbemannning med jordmor. Telefonkontakten er ofte preget av stress og tidspress, både fra innringers side, og av og til fra jordmors side. Det må gjøres raske vurderinger over telefon om hastegrad, behov for følgetjeneste og / eller ambulansetransport, altså akuttmedisinske vurderinger. Det blir også gjort vurderinger av problemstillinger som ikke

nødvendigvis har med fødsel å gjøre, men som av innringer oppfattes som akutte (for eksempel vannavgang, blødning, smerter, lite liv hos barnet). Det er ikke alltid tid til et inngående intervju, og råd og anbefalinger må gis raskt ut fra den informasjonen som foreligger. Enkelte ganger er det store språkproblemer, og misforståelser kan oppstå.

Den norske jordmorforening ser derfor behovet for lydopptak av disse samtalene. Det kan bidra til å verifisere / kvalitetssikre den hjelpen som blir gitt over telefon, samt brukes i opplærings- / veiledningsøyemed. De er også viktig som dokumentasjon av helsehjelp, som et supplement til den skriftlige dokumentasjonen, og kan ha stor betydning i vurderingen av avvikshendelser, tilsyns- og klagesaker.

Den norske jordmorforening anbefaler at krav om lydopptak ved helseforetakenes kvinneklinikker, fødemottak, fødeavdelinger og fødestuer blir gjort gjeldende gjennom den nye forskriften, på lik linje med krav om lydopptak ved LV-sentral og AMK-sentral.

Med vennlig hilsen

Kirsten Jørgensen

Leder i Den norske jordmorforening